

INVESTEREN IN VERBINDING

Hengelo, 21 april 2010

Voorwoord

De verkiezingen voor een nieuwe gemeenteraad in Hengelo op 3 maart 2010 hebben geleid tot een coalitie van vijf politieke partijen: PvdA, SP, Burgerbelangen, D66 en Groen Links.

Het is een akkoord op hoofdlijnen. Wij geven er richting mee aan de toekomst van de gemeente Hengelo, haar inwoners en bedrijven. Dit geldt zowel voor de beleidsinhoud als voor de wijze van besturen. Wij willen besturen in verbinding met de stad. Wij zetten nog nadrukkelijker in op participatie. Wij willen de kracht van de stad, haar burgers en onze partners benutten. Dit vindt u ook terug in het motto van de coalitie:

“Investeren in verbinding”.

Er wachten ons grote uitdagingen. Nieuwe beleidsopgaven en bezuinigingen gaan veel van onze creativiteit en bestuurskracht vragen. Wij zijn er van overtuigd dat we de antwoorden alleen met elkaar kunnen vinden.

Dit coalitieakkoord moet in samenhang met de bezuinigingsopgave worden uitgewerkt. Dit willen wij doen samen met de gemeenteraad en de inwoners en de partners in de stad. Nog voor eind juni gaan wij met de gemeenteraad in gesprek over de aanpak en de hoofdrichtingen.

De eerste resultaten daarvan worden zichtbaar in de meerjarenbegroting 2011-2014. Ondertussen moet het “gewone” werk in het belang van burgers, bedrijven en bezoekers doorgaan.

PvdA
SP
Burgerbelangen
D66
Groen Links

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 Investeren in verbinding.....	3
Hoofdstuk 2 Samen leven en verblijven	4
Hoofdstuk 3 Ontwikkeling van Hengelo	8
Hoofdstuk 4 Innoveren en aan het werk.....	12
Hoofdstuk 5 Hoe gaan wij het doen	16
Tot slot	18
Portefeuilleverdeling	19

Hoofdstuk 1 Investeren in verbinding

Dit coalitieakkoord noemen wij "Investeren in Verbinding". Hengelo is letterlijk en figuurlijk een stad van verbindingen, het zit ons in de genen. Dat is letterlijk zichtbaar in onze fysieke ligging, als knooppunt van weg-, water- en spoorverbindingen, met het Centraal Station Twente als symbool. Tastbaar zijn de sterke sociale verbanden in de stad, de sociale cohesie, de manier waarop de inwoners van Hengelo samen leven. Gelet op de ontwikkelingen die op ons afkomen menen wij dat verbinden essentieel blijft voor de (daad)kracht en kwaliteit van de stad. Wij investeren de komende jaren dan ook extra in de verbinding tussen:

- inwoners, instellingen, organisaties, ondernemers en initiatiefnemers in onze stad;
- het college, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie;
- buurgemeenten, de netwerkstad en de regio Twente;
- provincie(s), Euregionaal en (inter)nationaal.

Wij staan voor een bestuur dat richting geeft en keuzes maakt. Ook hierbij investeert het college in een sterke verbinding met de inwoners van de stad. Dat betekent in onze ogen dat de gemeenteraad en het college zich, in verbinding, vooral richten op de te bereiken maatschappelijke effecten: waar willen wij naar toe met Hengelo? Hoe dat binnen de door de raad gestelde kaders moet gebeuren, werkt het college in samenspraak met de ambtelijke organisatie, de inwoners, instellingen en organisaties in onze stad verder uit. De samenwerking met die inwoners, instellingen en organisaties kenmerkt zich wat ons betreft door:

- helder en éénvoudig afgebakende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- de bereidheid van alle partijen tot publieke verantwoording van de met elkaar gemaakte prestatieafspraken.

Wij zijn er van overtuigd dat een collegiale wijze van besturen de weg is om de uitdagingen van de komende tijd aan te gaan. Wij gaan voor een college als team waarbij iedereen verder kijkt dan de grenzen van de eigen portefeuille. Wij zetten in op een samenspel tussen college en raad vanuit een open en coöperatieve bestuursstijl. Zo'n bestuursstijl kenmerkt zich door een bereidheid om 'te geven en te nemen'. En door de wil om, met elkaar en met de samenleving, te zoeken naar de beste oplossing. Wij gaan de raad eerder bij de besluitvorming betrekken: geen dichtgetimmerde voorstellen, maar voorstellen waarin de probleemstelling helder wordt omschreven en waarin voor de oplossing meerdere varianten kunnen worden aangedragen.

De open en coöperatieve bestuursstijl komt ook nadrukkelijk tot uitdrukking in de manier waarop wij willen omgaan met communicatie en burgerparticipatie, voor ons een speerpunt voor de komende vier jaar. Ons streven is daarbij verder te gaan dan alleen informeren en raadplegen. Wij geven meer ruimte aan inwoners om te adviseren, te coproduceren en mee te beslissen bij onderwerpen die daarvoor geschikt zijn. Zo gebruiken wij de kracht van de Hengeloër. Een kracht waarvan wij overtuigd zijn. Dit doen wij met respect voor het primaat van de politiek. Naast versterking van onze eigen rol willen wij de rol van de gemeenteraad in de communicatie met de samenleving versterken. Wij laten ons bij participatie door bewoners inspireren door nieuwe (digitale) communicatievormen, zoals burgerpanels, burgerfora, burgervisatie en burgerjury. Zo hopen wij mensen te bereiken die nu niet meedoen, of benaderen wij specifieke doelgroepen. Verwachtingen van burgerparticipatie willen wij managen door goede communicatie vooraf, tijdens en na het participatietraject.

- **Wij zetten in op burgerparticipatie**
- **Wij werken transparant en collegiaal en in verbinding met de raad**
- **Wij gaan voor partnerschap en maken daarover duidelijke afspraken**
- **Wij gaan voor daadkracht in de samenwerking met de buurgemeenten, netwerkstad-partners, Regio Twente en de provincie**

Concrete acties

In 2010 voeren wij minimaal twee experimenten uit met burgerparticipatie:

- *bewoners richten een speelgelegenheid in hun buurt in*
- *wij betrekken een groepje ongebonden inwoners/deskundigen (zonder enig persoonlijk belang) bij het opstellen van een gemeentelijk beleidsstuk*

Hoofdstuk 2 Samen leven en verblijven

Hengelo is een stad voor en door haar burgers. Wij gaan uit van de kracht van de burgers. Wij willen ervoor zorgen dat Hengelo een stad is waarin burgers samen zaken oppakken, elkaar ontmoeten en waarin het prettig leven is. Wij hechten sterk aan de sociale kwaliteit van Hengelo en zetten ook de komende jaren in op het behoud daarvan.

Wijkwethouderschap

Iedere wethouder heeft twee of in één geval drie aandachtswijken. De rol van de wethouder als wijkwethouder is die van aandachtsfunctionaris die zichtbaar is voor de wijk. De wethouder heeft oog voor de toegewezen wijken, stelt zich op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen en onderhoudt contact met de wijkorganisatie. De wethouder kan door de wijk worden benaderd bij stroef lopende zaken of bij wenselijke nieuwe ontwikkelingen.

De wijkwethouder heeft geen vastomlijnde rol in het wijkplatform. De stadsdeelregisseurs ondersteunen het wijkwethouderschap.

De wijken Berflo-Es en Binnenstad hebben een bijzondere positie. Daar is sprake van zoveel samenhangende ontwikkelingen dat wij kiezen voor een gebiedsprogramma dat wij actief volgen en waarvoor de aangewezen wijkwethouder ook regieverantwoordelijkheid heeft. Het gebied Hart van Zuid vormt onderdeel van de wijk Berflo-Es. Regieverantwoordelijkheid betekent directe verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke en procesmatige samenhang binnen het gebied en voor de verbinding met inwoners en stakeholders.

- **Wij kiezen voor een actieve invulling van het wijkwethouderschap Berflo Es / HvZ en Binnenstad hebben een bijzondere positie met een gebiedsprogramma**

Participatie

Wij zetten in op meedoen. Participatie staat voor (meer) deelname aan de maatschappij met als doel het tegengaan van sociale uitsluiting en vereenzaming. Wij willen meer samenhang in het participatiebeleid en de uitvoering daarvan. Doorgaans wordt daarbij gewerkt vanuit ieders eigen (wettelijke) verantwoordelijkheid en taakopdracht (doelperspectief). Wij willen daarentegen keuzes maken op basis van de problematiek van burgers. Zo willen wij de beschikbare middelen optimaal inzetten. Op deze wijze kunnen wij onze burgers beter ondersteunen in hun weg naar volwaardige maatschappelijke participatie.

- **Wij bevorderen ontmoeting en verbinding in de wijk**
- **Wij maken in de uitvoering van het participatiebeleid onze keuzes vanuit de problematiek van de burger**

Burgerinitiatieven

Wij betrekken burgers bij (buurt)beheer in de openbare ruimte. Ook blijven wij middelen beschikbaar stellen voor buurtinitiatieven (quick wins). Voorwaarde is wel dat deze initiatieven gedragen worden door bewoners. Tot slot willen wij op basis van een evaluatie de rol en positie van de bewonersorganisaties moderniseren.

- **Wij zetten in op de buurt**

Concrete acties

Wij gaan werken aan meer samenhang in participatie, gericht op:

- *in iedere wijk een ontmoetingsplek voor de bewoners van die wijk voor de sociale cohesie en sociale integratie in wijken en buurten;*
- *inzet wijkbudgetten met directe betrokkenheid wijkbewoners als voorwaarde*

Het sociale gezicht van Hengelo

Er wordt steeds meer verwachtingsvol naar de gemeente gekeken als primaire overheid. Als ontwikkelaar en regisseur van sociaal beleid, als oplosser van sociale problemen en als financier. Die dialoog gaan wij graag aan. Wij willen op korte termijn een sociale visie neerleggen met ambities en doelen op het sociale gebied. Deze visie zal de samenhang in ons sociale beleid weergeven, ook in relatie tot de prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Wij baseren ons daarbij op de verwachte demografische ontwikkelingen. De visie vormt, in

combinatie met een geactualiseerde versie van Hengelo 2030, de basis waarop het nieuwe college verder bouwt.

Ons uitgangspunt voor de sociale visie is de mogelijkheid voor sociale ontwikkeling. Een tweede uitgangspunt is dat collectieve voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen: algemeen waar het kan, specifiek waar het moet.

- **Wij maken op korte termijn een sociale visie voor Hengelo.**

Preventie en armoedebeleid

Hengelo zet al jaren in op preventie. Voorkomen van armoede, voorkomen van langdurige werkloosheid, voorkomen van voortijdig schooluitval, voorkomen dat een kind, jongere, volwassene of gezin tussen wal en schip valt. Wij willen dit preventieve beleid vasthouden en zo mogelijk versterken. Het Hengelose armoedebeleid heeft een drieledig doel: het verbeteren van de financiële positie van mensen met een laag inkomen, het bestrijden en voorkomen van maatschappelijk isolement en het bestrijden van niet-gebruik van voorzieningen. Wij houden vast aan deze doelen. Wel zien wij ook hier kansen om door het verbinden van de verschillende beleidsterreinen en de afstemming met partners in de stad de inzet op deze doelen te optimaliseren.

- **Ons uitgangspunt is handhaven van het huidige niveau van individuele voorzieningen op 120% van de bijstandsnorm.**

Zorg

De zorg verandert voortdurend. De komende jaren neemt de vraag toe. Dat is o.a. het gevolg van de vergrijzing, het toenemen van chronische aandoeningen en veranderende wetgeving. Daarnaast is er de veranderende vraag als gevolg van het feit dat burgers vanuit eigen kracht regie nemen over hun gezondheid. Zij halen steeds meer informatie van internet en van de professionals die zij zelf kiezen. Tenslotte is er het toenemende belang en de rol van de mantelzorg. De partners in de zorg moeten mee veranderen. Het is van belang dat zij aansluiten bij de veranderende vraag. Dat betekent een aanpassing van hun organisatie en een grotere inzet op preventie.

De gemeente heeft hierin een regierol. Wij maken de komende jaren afspraken met het veld. Afspraken die er toe moeten leiden dat de individuele en collectieve voorzieningen in het kader van de WMO en de gezondheidszorg in Hengelo op een goed peil blijven.

Wij gaan er van uit dat de jeugdzorgtaken op korte termijn van de provincies naar de gemeente komen. Hierop anticiperen wij tijdig.

Wij zetten in op een volwaardig ziekenhuis dat meebeweegt met de ontwikkelingen in de zorg, in gesprek is met de andere partners in de zorg en aansluit bij de veranderende vraag uit de samenleving. Wij blijven in gesprek met het bestuur van de ZGT met als doel een bereikbaar en zo breed mogelijk pakket ziekenhuisvoorzieningen voor de inwoners van Hengelo.

Wij willen het huidige preventiebeleid handhaven en zo mogelijk versterken

Wij willen investeren in de relatie met het Veiligheidshuis

Wij maken heldere afspraken met alle partners in de zorg

Concrete actie

Met de partners van het jeugdcluster op het gezondheidspark creëren wij voor een groep gezinnen met complexe, meervoudige problematiek een speciaal arrangement waarin zorg van verschillende instellingen wordt samengebracht, onder het motto van één kind, één gezin, één plan en (waar mogelijk) één financiering.

Vernieuwend welzijn

Wij gaan op zoek naar de eigen kracht van mensen en van onze samenleving, naar een goede samenhang tussen 'cure en care', tussen zorg en welzijn. Wij denken dat preventief inzetten van welzijnsinspanningen voorkomt dat later duurdere inzet in de hogere prestatievelden van de Wmo noodzakelijk is. Maar ook andersom geldt dat welzijn een belangrijke rol kan vervullen bij het stimuleren van zelfstandigheid en participatie van mensen die uit de zorg of maatschappelijke opvang komen.

Wij willen dat welzijnsvoorzieningen optimaal bijdragen aan de invulling van de gemeentelijke zorgplicht. Daarin pakken wij als gemeente de regierol op en is ons uitgangspunt de vraag van de burger. Vanuit die benadering vragen wij professionals en burgers gezamenlijk hun

verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van het welzijn in de stad. Wij gaan de drukte (overlap in activiteiten en inzet van professionals uit verschillende organisaties) in de wijk aanpakken. Wij richten ons daarbij op meer samenhang wonen, zorg en welzijn. Aan 'thuis in de buurt' wordt vorm en inhoud gegeven. Met aandacht voor de doelmatigheid van het welzijnswerk ontwikkelen wij de subsidierelaties met partners verder door.

- **Wij willen heldere afspraken met onze welzijnsinstellingen**
- **Uitgangspunt is de vraag van de burger**

Onderwijs

Goed onderwijs is van beslissende betekenis voor onze welvaart en ons welzijn.

Heel concreet willen wij scholen daarin ondersteunen door het inzetten van de middelen voor onderwijshuisvesting. Wij realiseren ons dat de beschikbare reserves voor onderwijshuisvesting in de gemeente Hengelo onder grote druk staan. De huisvesting van het Primair Onderwijs is over het algemeen op orde. Binnen het Speciaal Onderwijs en Voortgezet Onderwijs moeten grote investeringen worden gedaan. Eén van deze investeringen is de nieuwbouw voor het VMBO. Voor de schoolbesturen in het voortgezet onderwijs ligt de eerste prioriteit bij deze nieuwbouw. Maar op dit moment wordt ook onderzoek gedaan naar investeringen in het HAVO/VWO van Stichting Twickel. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek leggen wij een standpunt aan de raad voor. Voor ons is een leven lang leren belangrijk. Wij zien kansen in het intensiveren van regionale samenwerking met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen. Wij vinden dit noodzakelijk, omdat er een mismatch dreigt te ontstaan tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Aan de grote vraag naar gekwalificeerd technisch personeel uit onze bedrijven kan het mbo niet voldoen. Daarom investeren wij samen met de partners in het beroepsonderwijs.

- **Wij benutten de beschikbare reserve voor onderwijshuisvesting optimaal voor het toekomstbestendig maken van het onderwijs**
- **Wij zetten in op de kwaliteit van het beroepsonderwijs**
- **Wij investeren in de nieuwbouw voor het VMBO**

Brede school/ wijknetwerken

Onze wens is brede (basis)scholen op maat in iedere wijk. Dat kan niet in één keer, dus wij kiezen voor een gefaseerde aanpak. In onze ogen is een brede school meer dan het samenvoegen van scholen onder één dak.

Vanuit deze aanpak willen wij een doorlopende en op elkaar aansluitende aanpak hanteren voor dezelfde kinderen. Hiervoor zijn wij afhankelijk van de samenwerking met en tussen diverse organisaties. Wij willen een aansluiting in activiteiten van binnenschoolse naar buitenschoolse activiteiten met een doorloop naar reguliere verenigingen en organisaties. Uiteindelijk willen wij toegroeien naar een aanbod van dagarrangementen.

Wij willen dat de brede schoolaanpak bijdraagt aan het voorkomen en bestrijden van segregatie in het onderwijs. Wij vinden gemengde scholen een noodzakelijke stap op weg naar een maatschappij waarin kinderen en jongeren leren om samen te spelen, te leren en te leven. Daarom willen wij met betrokken partijen actief beleid voeren op dit punt en daarover heldere afspraken maken in de lokaal educatieve agenda.

Wij stimuleren de brede school op wijkniveau

Wij voorkomen en bestrijden segregatie in het onderwijs

Ontmoeten en recreëren via sport en cultuur

Wij willen dat Hengelo een stad van ontmoeting is. Ontmoeting bevordert sociale binding en zorgt dat mensen over en weer meer begrip voor elkaar krijgen. In de huidige tijdsgeest van individualisering en digitalisering krijgt ontmoeten een andere invulling, vooral bij jongeren.

Grenzen van wijk en buurt – en zelfs stad - vervagen. Wij dagen burgers en instellingen uit nieuwe vormen van ontmoeting te creëren. Waar nodig bieden wij ondersteuning. Naast culturele ontmoetingen zien wij ook een belangrijke rol weggelegd voor sport. Sport bindt en past bij Hengelo zowel in de traditie van topsport als van breedtesport. Voor jongeren is een skateplaza een uitgelezen locatie voor ontmoeting en stadsrecreatie. Wij dragen het initiatief van de jongeren een warm hart toe en trekken samen met hen op om dit te realiseren.

Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in cultuur, in sportvoorzieningen en in het verenigingsleven. Wij voorzien dat de verenigingen het lastig krijgen door een gebrek aan vrijwilligers, toenemende wet- en regelgeving en een terugloop van bezoekers en leden. Dit heeft te maken met individualisering en/of de economische crisis. Wij blijven onze verenigingen ondersteunen, onder meer via inzet van ambtelijke capaciteit voor verenigingsondersteuning, inzet

vanuit het servicepunt vrijwilligers en het subsidieprogramma. Wij hechten zeer aan hun maatschappelijke functie: sport- en cultuurstimulering, vrijwilligerswerk, maatschappelijke stages etc.

Ook bij de culturele voorzieningen wordt het een hele toer om het bestaande aanbod in ieder geval in stand te houden. Wij koersen op verdergaande samenwerking tussen (culturele) instellingen en het samen benutten van beschikbare voorzieningen. Ook willen wij onderzoeken in hoeverre commerciële activiteiten een uitkomst bieden voor een aantal voorzieningen.

- **Samen met de initiatiefnemers realiseren wij een skateplaza**
- **Wij hechten aan het voorzieningenniveau en verenigingsleven in Hengelo**
- **Wij zetten in op samenwerking tussen instellingen en verenigingen**

Integrale veiligheid en openbare orde

Eén van de sterke punten van Hengelo is het veiligheidsniveau. Wij zetten ons in om dat te behouden en te onderhouden. In verbinding met alle veiligheidspartners werken wij hieraan. Preventieve maatregelen, zoals voorlichting hebben onze voorkeur. In de veiligheidsmonitor 2009, die voor de zomer gereed is, en met behulp van de (nieuwe) wijkscans van de politie stellen wij nieuwe prioriteiten. Wij gaan terughoudend om met cameratoezicht en preventief fouilleren.

- **Hengelo moet de veiligste stad van Nederland blijven**
- **Wij stellen prioriteiten op het gebied van openbare orde en veiligheid op basis van actuele gegevens**

Hoofdstuk 3 Ontwikkeling van Hengelo

Wonen in Hengelo

Wij maken in overleg met Welbions en andere (regionale) partners een Woonvisie waarin wij inspelen op de demografische ontwikkelingen en de recente economische situatie. In deze woonvisie leggen wij ook een verbinding tussen wonen en zorg.

Wij willen komen tot een hernieuwd woningbouwprogramma op stadsniveau dat richting geeft aan de geprioriteerde projecten. Bij de prioritering moet er aandacht voor zijn Hengelo als (woon)stad aantrekkelijker te maken door te focussen op lege plekken aan/ nabij de centrumring. Ook willen wij aandacht geven aan de starters op de woningmarkt. Tevens willen wij letten op de herontwikkeling van bestaande plannen met veel appartementen, naar meer grondgebonden woningen die ook geschikt zijn voor senioren en gezinnen. Naast de kwantitatieve aspecten willen wij de aandacht vooral richten op de kwalitatieve woningbehoefte in termen van woningtypen en woonmilieus. Wij zien een nadrukkelijke opgave voor de realisatie van grondgebonden sociale huur- en goedkope koopwoningen.

Voor de onderbouwing van het nieuwe woningbouwprogramma willen wij beschikken over een gedegen analyse van de woningbehoefte. In beginsel op stadsniveau, maar waar het om "wonen en zorg" (intra- en extramurale woonvormen) en "de ontwikkeling van de primaire doelgroep van de corporatie" gaat, ook op wijkniveau. Voor deze beide doelgroepen is de geografische ligging van groot belang. De uitkomsten van deze analyse zijn voor ons een belangrijke aanzet voor de herziening van de nieuwe woonvisie, die wij in de loop van 2010 in concept gereed willen hebben. Wij besteden ook aandacht aan experimentele woonvormen.

Wij spelen in op de gevolgen van de vergrijzing en de vermaatschappelijking van de zorg. Levensloopbestendig wonen is uitgangspunt. Wij willen dat alle burgers van Hengelo zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen in de eigen omgeving, kunnen deelnemen aan activiteiten en zorg kunnen ontvangen. Levensloopbestendige wijken zijn wijken die geschikt zijn voor alle mensen: jong en oud, gezond of met beperkingen, met verschillende leefstijlen. Het gaat niet alleen om het levensloopbestendig maken van de woningvoorraad, maar ook om de kwaliteit van de woonomgeving, de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen, de sociale infrastructuur en het openbaar vervoer.

Om deze punten te realiseren zijn wij afhankelijk van partners in de stad en afspraken in regionaal verband. Een aantal belangrijke partners is vertegenwoordigd in het marktplatform Woningbouw Hengelo. Wij gaan het marktplatform en de reguliere overleggen met Welbions ten volle benutten om tot goede en uitvoerbare afspraken te komen.

- **Wij maken een Woonvisie met daarin ook aandacht voor duurzaamheid, integrale toegankelijkheid, vraaggericht programmeren w.o. particulier en collectief opdrachtgeverschap en voor de demografische ontwikkeling**
- **Wij focussen op realisatie van woningbouwplannen, met daarin opgenomen goedkope huur- en koopwoningen**
- **Wij maken heldere afspraken met Welbions en onze partners in de regio**
- **Wij zetten in op levensloop bestendig wonen**

Herstructurering/ kwaliteit in wijken

Wij hebben een herstructureringsopgave voor ogen, die ook de komende periode de nodige inspanning vergt. Wij streven naar breed samengestelde leefbare wijken met meer groen en water. Herstructurering is bij uitstek het moment om water, groen en daarmee stadsfauna toe te voegen. Wij gaan voor duurzame oplossingen, zowel in de openbare ruimte als bij woningverbetering en (ver)nieuwbouw. Het terugbrengen van water in de wijk draagt bij aan de noodzakelijke aanpassing van het waterstelsel vanwege klimaatverandering. Het terugbrengen van beken in de openbare ruimte is hier een voorbeeld van.

Om tot de beoogde kwaliteitsverbetering in de bestaande wijken te komen ontkomen wij niet aan incidentele sloop van verouderde woningen. Recente woningbehoefte- onderzoeken laten zien dat gezien de ontwikkelingen van de woningmarkt grootschalige sloop de komende jaren niet aan de orde is. De technische kwaliteit van woningen zal nog beperkt leiden tot sloop (bijvoorbeeld in de Hengelose Es).

Wij geven prioriteit aan de realisatie van vervangende nieuwbouw op al braakliggende terreinen. Het afmaken van de herstructurering in de Berflo Es is voor ons een speerpunt in de komende jaren. Bij nieuwe herstructureringsprojecten willen wij dat er minder tijd zit tussen sloop en nieuwbouw. Over dit alles maken wij concrete afspraken met de corporatie. Dit leggen wij vast in een actualisatie van het convenant met Welbions.

Bij herstructurering gaan wij in beginsel uit van één-op-één vervanging op stadsniveau. Dat betekent voor de komende 10 jaar een kwantitatieve herstructureringsopgave van zo'n 1.250 woningen (inclusief de vervanging van al gesloopte woningen in de Berflo Es). Wij zetten in op revitalisering van buurten en wijken door o.a. het gedifferentieerd terugbouwen qua prijssegment en woningtypologie. Wij willen dat dit goed past binnen de kaders van de benodigde kernvoorraad, die wordt geactualiseerd in de woonvisie. Deze kaders nemen wij op in het te actualiseren convenant met Welbions. Wij vinden het eerder door de raad vastgestelde percentage van 20% sociale woningbouw nadrukkelijk de ondergrens.

Herstructurering is niet alleen een bouwopgave. In onze ogen is het ook het behoud of het ontstaan van buurten waarin sprake is van een gezonde samenhang tussen mensen. Hierbij hoort ook een variatie van kwaliteit, type en betaalbaarheid van woningen. Bij de herstructurering van de Berflo Es gaat het niet alleen om nieuwe woningen, minstens zo belangrijk is de sociale verbouwing. Voor de Berflo Es hebben het Rijk (Vogelaargelden) en de provincie (Investeren met Gemeenten) middelen toegekend. In de komende jaren werken wij verder aan de drie deelgebieden Berflo Es Zuid, Veldwijk Zuid en Veldwijk Noord. Ook pakken wij de uitwerking van het FBK-gebied en de noordelijke ontsluiting van Veldwijk Zuid op.

Het bevorderen van doorstroming in wijken en buurten voor gezinnen en senioren vinden wij een belangrijk thema bij herstructurering. Wij maken met Welbions afspraken over de realisatie van eengezinswoningen en appartementen met lift in het sociale huur- en middeldure huursegment. Wij willen met de corporatie ook afspraken maken over maatschappelijke prestaties op het gebied van duurzaamheid en integrale toegankelijkheid van de woningvoorraad en de nieuwbouwopgave. In het convenant en in de woonvisie leggen wij de ambities en wederzijdse prestaties vast.

Wij streven naar evenwichtige spreiding van woonservicegebieden over de stad, te beginnen in wijken waar de vergrijzing het grootst is. Wij doen dit door samen met de partners concrete uitvoeringprogramma's te maken.

De toenemende vraag naar betaalbare kwaliteit (o.a. een toegankelijke woonomgeving en een energiezuinige woning) maakt ingrijpende woningverbetering noodzakelijk. Dit zetten wij in naast sloop en vervanging van de bestaande voorraad. Ook hierover maken wij met de corporatie afspraken.

- **Wij zien Welbions als een vitale partner**
- **Wij maken samen met Welbions heldere afspraken over herstructurering, duurzaamheid, toegankelijkheid en woningverbetering**
- **Wij handhaven het vastgestelde percentage sociale woningbouw van 20% als ondergrens**
- **Wij gaan door met de herstructurering van de Berflo Es**

Hart Van Zuid

Hart van Zuid staat op een tweekoppeling. Wij zetten het project Hart van Zuid door. De komende periode willen wij de projecten uit de eerste fase afronden: de bouw van het nieuwe winkelcentrum, het gezondheidscentrum, het Hijschgebouw, het woonwerkblok en de woningbouw op het EMGA terrein en Langeler Erve. Tevens gaan wij door met uitvoering van de tweede fase: CST/Hart van Zuid. De Regio, de provincie en het Rijk hebben financiële middelen beschikbaar gesteld, op voorwaarde dat ook gemeentelijke middelen ingezet worden. Door de bijdragen van anderen zetten wij een flinke vervolgstap in de gewenste ontwikkeling van Hart van Zuid. Wij realiseren ons dat een groot deel van de bijdragen van anderen afhangt van daadwerkelijke realisatie van de plannen. In 2014 moet het geld besteed zijn. Ondanks de aanzienlijke bijdragen van Rijk, provincie en Regio, is het totale budget onvoldoende om het oorspronkelijke plan Hart van Zuid te realiseren. Wij maken keuzes welke plandelen met de beschikbare middelen wel en welke niet uitgevoerd kunnen worden. Bij het maken van deze keuzes hebben de volgende planonderdelen wat ons betreft prioriteit:

- Centraal Station van Twente: de functie van station Hengelo CST als centraal knooppunt van Twente met nationale en internationale vervoersbewegingen moet verder worden benut en uitgebouwd.
- Stationsplein Noord: dit project omvat de reconstructie van het stationsplein en busstation en een hoogwaardige voorziening voor de fietsenstalling.
- Industrieplein: inrichten tijdelijke P&R-voorziening en fietsenstalling. Onderdeel van het plan Industrieplein is de nieuwbouw van het kantoor voor Siemens. Dit kantoor wordt begin 2011 opgeleverd. Het Siemens-gebouw is een belangrijke impuls en aanjager voor de verdere versterking van de werkgelegenheid in Hart van Zuid.

- WTC Twente Businessdistrict: het Centraal Station Twente in Hengelo staat aan de vooravond van een ingrijpende transformatie tot een internationaal aansprekende vestigingslocatie voor bedrijven en instellingen.
- Infrastructuur Noord: een belangrijke drager voor de deelplannen in de tweede fase CST/Hart van Zuid is de doortrekking van de Laan Hart van Zuid in noordelijke richting. Voor de aanleg van de Laan is het noodzakelijk dat een aantal bedrijven van Stork worden verplaatst naar de Kanaalzone. Daardoor is de aanleg van het noordelijk deel van de Laan Hart van Zuid nauw verbonden met de herontwikkeling van de Kanaalzone.
- Kanaalzone: wij hechten aan stimulering van vervoer over water. Het project Kanaalzone Hart van Zuid is gericht op de herontwikkeling van 11 hectare bedrijventerrein, mede door de aanleg en ontsluiting van een openbare kade. Naast de verplaatsing van diverse Storkbedrijven biedt dit terrein plaats aan de ontwikkeling van een cluster van watergebonden bedrijven.
- **Wij gaan door met realisatie van de plannen voor Hart van Zuid voor zover dat binnen de financiële mogelijkheden past**

Leefbaarheid van Beckum en de stadsranden

Wij willen de kwaliteit van de stadsrand van Hengelo versterken. Dat geldt ook voor de leefbaarheid van Beckum. Het realiseren van woningen voor starters op de woningmarkt in het dorp zelf kan daar aan bijdragen.

De inzet van groen- blauwe diensten is een belangrijk instrument voor particulieren in het buitengebied. De prioriteit die de stadsrand ook bij de provincie en de regio heeft, gebruiken wij om gezamenlijk de kwaliteit van de stadranden te verbeteren. Wij willen in brede zin de rust in het buitengebied waarborgen. In de Berflo-Es realiseren wij het Waterpark dat samen met de realisering van het Kristalbad een ecologische verbinding vormt tussen Enschede en het FBK-stadiongebied in Hengelo. Het Weusthagpark vormt het groene hart van Hengelo. Onze ambitie is het gebied groen te houden en slechts kleine ingrepen toe te staan, bijvoorbeeld om de interne ontsluiting van het gebied beter te regelen.

Rijkswaterstaat werkt aan de planvorming en begeleiding van de bouw van de nieuwe N18. Wij zullen de belangen van Hengelo / Beckum behartigen en mogelijke negatieve verkeerseffecten van de N18 op de N739 / Haaksbergerstraat proberen te voorkomen.

- **Wij zetten in op de stadsranden en de leefbaarheid van Beckum**
- **Wij realiseren het Waterpark in de Berflo-Es**

Fiets en openbaar vervoer

Wij zetten in op stimulering van het gebruik van de fiets in Hengelo. Hengelo is een compacte stad. Dat biedt volop kansen voor Hengelo als fietsstad. Wij gaan door met het aanleggen van vrij liggende fietspaden en het aanpassen van verkeersregelinstanties op goede doorstroming van het fietsverkeer. Verder gaan wij de ontbrekende schakels in de fietspadenstructuur aanleggen, zoals de stadsfietsroute Groot Driene. In de recreatieve sfeer is de verbinding met de stadsranden van belang, net zoals de fietspaden in het Weusthag. Wij willen verdere uitvoering geven aan een fijnmazig, comfortabel en veilig fietsnetwerk in Hengelo.

Wij stimuleren het gebruik van openbaar vervoer. Wij zetten in op het aanbieden van facilitaire regelingen en het investeren in (hoogwaardige) businfrastructuur. Wij willen dat openbaar vervoer toegankelijk is voor alle inwoners van Hengelo. Naast voortzetting van gratis openbaar vervoer voor de leeftijdscategorie 65+ gaan wij daarom aanvullende opties voor gratis openbaar vervoer verkennen.

- **Wij willen de F35 realiseren**
- **Wij stimuleren het gebruik van openbaar vervoer**

Parkeren

Wij willen zo min mogelijk 'blik op straat'. Daarom willen wij het gebruik van parkeergarages stimuleren en straatparkeren ontmoedigen.

Na de invoering van betaald parkeren in Thiemsland en Tuindorp evalueren wij het totale parkeerbeleid. Bij deze evaluatie gaan wij in op het draagvlak onder de bewoners, de effecten van het avondparkeren, de tarieven en aanpak in andere steden, het al dan niet invoeren van de blauwe zone en de mogelijkheden van digitalisering.

- **Wij willen het 'blik op straat' terugdringen**
- **Wij evalueren het huidige parkeerbeleid**

Bereikbaarheid

Vanwege een groot aantal ontwikkelingen in onze stad gaan wij het bestaande verkeersbeleid actualiseren. Wij brengen de gevolgen van Lange Wemen en de aanleg van de Laan Hart van Zuid op de verkeersafwikkeling in de stad goed in kaart.

De tracéstudie voor de Laan van Driene ronden wij af met een tracékeuze en de ruimtelijke reservering daarvoor. In deze periode doen wij de raad geen voorstel voor de realisatie van de verlengde Laan van Driene.

Wij stellen een mobiliteitsplan voor de Westermaat op.

De A35 is een belangrijke drager van het hoofdwegenet en van de ontsluiting van Twente en van groot belang voor de ontsluiting van Hengelo vanuit de stadsas Hart van Zuid.

Een optimale interne en externe ontsluiting van de innovatiedriehoek zien wij als essentiële randvoorwaarden voor de economische structuurversterking van de regio. De komende periode zetten wij daarom in op een duurzame oplossing voor het kruispunt Kuipersdijk/Enschedesestraat en de aanleg van de fietssnelweg F35. Dit zijn voor ons essentiële pijlers voor de verbinding tussen Kennispark en Hart van Zuid /CST. Een onderzoek naar de bereikbaarheid van de innovatiedriehoek in het kader van de MIRT visie A1 zone moet richting geven aan de lange termijn oplossingen.

Wij maken een integraal verkeersveiligheidsplan waarin de fysieke veiligheid van infrastructuur en gedragsbeïnvloeding in het verkeer samengaan. Aandachtspunten zijn het verder aanpakken van onveilige situaties, het in regionaal en provinciaal verband voortzetten van gedrags- en educatieprojecten en als speerpunt het verder inrichten van herkenbare en veilige basisschoolomgevingen, maar ook maatwerk in de wijk waarbij de bewoner inspraak heeft in de locatie en type maatregel.

- **Wij actualiseren het bestaande verkeersbeleid**
- **Wij realiseren een duurzame toekomstbestendige oplossing voor het kruispunt Kuipersdijk/Enschedesestraat**
- **Wij realiseren de verbinding Laan Hart van Zuid met het Station**

Hoofdstuk 4 Innoveren en aan het werk

Crisis en herstel staan centraal in de komende raadsperiode. Naar verwachting wordt vanaf 2013 een licht herstel van de economische situatie zichtbaar. Wij willen de komende jaren gebruiken om innovatieve veranderingen in gang te zetten die tot een toekomstbestendig en duurzaam Hengelo leiden. Dat geldt voor het sociale klimaat, onze woonvoorzieningen en ook voor de lokale economie. Voor ons is daarbij de rode draad het bevorderen van de (innovatie)kracht van onze inwoners en het bedrijfsleven.

Duurzaam Hengelo

Voorraden van grondstoffen raken uitgeput, energie lijkt een eindig product en het klimaat verandert als gevolg van vervuiling. Wij vinden het tijd om zaken structureel anders en duurzaam aan te pakken. Duurzaam in de brede zin van het woord: voor maatschappij, leefomgeving en economische activiteiten (People, Planet, Profit). De klimaatakkoorden van Kyoto en Kopenhagen, de Millenniumdoelstellingen en het Cradle to Cradle-gedachtengoed zijn onze belangrijkste uitgangspunten. Dit betekent dat ons wonen, werken en leven niet mag worden afgewenteld op mens of milieu, niet elders en evenmin in de toekomst.

In een duurzame stad voelen alle burgers en bedrijven zich betrokken bij hun omgeving. En ruimer nog; onze inwoners voelen zich betrokken bij de aarde waarop ze wonen. Bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers vervullen een belangrijke rol in het bereiken van een duurzame samenleving.

Wij willen daarom duurzaamheid stimuleren, faciliteren en randvoorwaarden creëren. Wij willen alle verschillende invalshoeken van duurzaamheid in samenhang bezien. Wij zetten daarom in op:

- klimaatvriendelijke nieuwbouw en verduurzaming van de bestaande gebouwde omgeving;
- klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte en duurzaam ruimtegebruik;
- een brede dialoog over duurzaamheid in Hengelo;
- vergroting van bewustzijn, kennis en vaardigheden die bij een duurzame economie horen (maatschappelijk verantwoord ondernemen);
- reductie van CO₂ uitstoot in Hengelo en vergroting van het gebruik van duurzame energie.

Uiteraard heeft onze eigen organisatie hierin een voorbeeldfunctie!

- **Ons uitgangspunt is duurzaamheid**

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Wij gaan door met onze inzet op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bij de aanbesteding van gemeentelijke projecten nemen wij aspecten van de sociale economie ("social return on investment") op in de bestekken. Daarmee willen wij bedrijven een 'premie' aanreiken om werkzoekenden aan te trekken.

- **Wij zijn voor een consequente toepassing van het vastgestelde beleid voor MVO.**

Sociale economie

Landelijke ontwikkelingen rond re-integratiebudgetten, Wajong, WW en WSW dwingen ons tot innovatieve concepten, gebaseerd op samenwerking. Wij zetten in op de zgn. sociale ondernemingen. Hierbij zoeken wij een match tussen de vraag vanuit de samenleving (burgers, wijken) en het aanbod aan arbeidspotentieel van degenen waarvoor de gemeente de re-integratieverantwoordelijkheid draagt. Doelstellingen op het gebied van participatie vanuit WWB en WMO koppelen wij in onze sociale ondernemingen. Wij verwachten daarin veel van de samenwerking tussen bijv. SWB-groep, de Kapstok, ROZ Twente en onze eigen organisatie. Wij geven het ROZ de opdracht om H164 verder vorm te geven en te financieren door een aanvulling vanuit het I-deel, het verwerven van externe middelen en het ontwerpen van innovatieve concepten (en daarmee eigen inkomsten).

- **Wij ontplooiën initiatieven voor een 'participatiebedrijf'**

Ondernemerschap

Hengelo is een ondernemende stad. Wij zetten in op startende bedrijven en de gevestigde ondernemers die tijdelijk hinder hebben van de economische omstandigheden. In de komende periode gaan wij via ROZ Twente de steun aan starters en ondernemers in crisis intensiveren door het systeem van (micro)financiering, coaching en advisering en bedrijfshuisvesting in regionaal verband te borgen.

- **Wij gaan door met de steun aan starters en gevestigde ondernemers**
- **Wij gaan startende ondernemers helpen te voldoen aan de regels die hen worden opgelegd**

Re-integratie en participatie

Wij voorzien een sterke vermindering van rijksmiddelen voor re-integratie en participatie. Tevens verwachten wij een uitbreiding van de re-integratieverantwoordelijkheid voor gemeenten (kortere WW, overheveling Wajong, beperking instroom WSW). Voor ons telt iedereen mee en wij blijven inzetten op de totale breedte en onderkant van de arbeidsmarkt. Via gerichte maatregelen op het gebied van gesubsidieerde arbeid, sociale activering, scholing, sociale economie en ondernemerschap scheppen wij (meer) kansen op betaald werk voor deze groep. De komende jaren leggen wij meer de nadruk op directe plaatsing, direct werk-leeraanbod en leerwerkplekken. Wij claimen een sterkere regierol voor de gemeente op het Werkplein om instroom in de wwv te voorkomen, maar vooral om uitstroom naar werk te stimuleren.

- **Wij zetten in op werk**

Innovatiedriehoek, innoveren en leren

De afgelopen tijd is gewerkt aan de Agenda van Twente inclusief de Twentse innovatieroute, het internationaal beleid van de regio Twente en aan de Regionale Economische Ontwikkelingsagenda voor de Netwerkdag. In die visies wordt voor Twente de kern van de economische toekomst bepaald door de innovatiekracht van Twente die vooral moet worden gedragen door de economische kerndriehoek:

- Hart van Zuid met als motor Centraal Station Twente;
- Kennispark met als basis de Universiteit Twente;
- Gebiedsontwikkeling rond de Vliegbasis Twente.

Wij blijven bij het Hengelose standpunt met betrekking tot de luchthaven als verwoord in de motie van september 2009. Voor de korte termijn zetten wij in op de realisatie van de as van de driehoek: Hart van Zuid/WTC en het Kennispark. Met deze combinatie hebben wij een krachtige pijler om het internationale vestigingsklimaat te versterken. Wij trekken samen met de programmamanager en Netwerkdagpartners op richting Rijk en provincie.

In het "Europa van de regio's" is het van belang om je als regio te profileren. Hengelo/Twente heeft potentie en inhoud om zich te onderscheiden. Om massa te maken zetten wij in op regionale en internationale samenwerking van de vier O's (onderwijs, onderzoek, ondernemingen en overheid) met hun counterparts in Twente, de Euregio en elders in Europa. Het WTC Twente vormt daarin een belangrijke schakel.

Wij willen dat de besteding van de middelen van de Twentse innovatieroute transparant geschiedt, waardoor de spin-off ervan duidelijk wordt. Innovatie beperkt zich niet tot hoogopgeleiden; ook mensen met een LBO- of MBO-niveau beïnvloeden de innovatiekracht van onze stad. Hengelo staat bekend om haar sterke maakindustrie als motor voor de economie. Vooral het - vernieuwende - MKB speelt hierin een vooraanstaande rol. Wij willen die kracht versterken door een goede aansluiting tussen onderwijs en werken te stimuleren. Leer/werkplaatsen en stageplaatsen vormen de kern van ons beroepsonderwijs. Gemeente, bedrijfsleven en onderwijs zorgen samen voor een jaarlijks terugkerend "stageoffensief", als voorbeeld van een vitale coalitie (maatschappelijk verantwoord ondernemen, MVO).

Bovendien vragen scholing, werken en ondernemen in tijden van vergrijzing en krimp van de beroepsbevolking om een aangepaste visie op lokale economie. Wij bezien onderwerpen als innovatie, bedrijfsterreinen, scholingsaanbod, combinaties van wonen en werken en de beschikbaarheid van ict-verbindingen meer met elkaar in samenhang.

- **Wij zetten in op de Innovatiedriehoek met de as als belangrijkste basis**
- **Wij stimuleren een jaarlijks stageoffensief**

Bedrijventerreinen en kantoorontwikkeling

Wij zetten het beleid voort om bestaande bedrijventerreinen te herstructureren. Wij zien geen behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen. Bij de herstructurering van bedrijventerreinen staat de bevordering van de innovatiekracht voor ons centraal. Daar waar mogelijk stimuleren wij de clustering van vernieuwende bedrijvigheid, met het accent op duurzaamheid. De Veltkamp is de laatste grote uitleglocatie. Verder focussen wij op herstructurering, renovatie en verduurzaming. Er vindt momenteel een kantorenanalyse op netwerkstadniveau plaats. Op basis van de uitkomsten bekijken wij wat dat betekent voor onze ambities en hoe wij regionale afstemming kunnen bereiken.

- **Wij zetten in op duurzame, bestaande bedrijventerreinen**

Binnenstad als economische factor

De binnenstad is een economische factor van betekenis voor Hengelo. Daarom zetten wij in deze periode in op het versterken van de economische structuur van die binnenstad. Horeca en detailhandel zijn hiervoor dragende factoren. Vanwege de economische ontwikkelingen en ontwikkelingen als Lange Wemen, Hart van Zuid, wijkwinkelcentra en Westermaat, fase 3 gaan wij de detailhandelstructuurvisie en horecavisie actualiseren. Wij komen binnen een half jaar met bestuurlijke opdrachten waarin wij de kaders voor de actualisaties aangeven. Wij kijken in hoeverre het dereguleringsinstrument Bedrijveninvesteringszone (hierna: BIZ) voor (delen) van de binnenstad toepasbaar is. Een BIZ moet vóór 1 mei 2011 worden opgericht.

De huiskamer van Hengelo

Wij zien de binnenstad bij uitstek als de huiskamer van Hengelo, de plek van verbinding en ontmoeting voor de Hengeloërs en bezoekers van onze stad. De binnenstad is een centraal element in de structuurvisie Hengelo 2030. Het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad is voor ons een prioriteit. Wij willen dat de Hengeloërs trots kunnen zijn op hun binnenstad en dit als ambassadeurs uitdragen, zodat ook bezoekers de weg naar de binnenstad vinden. De burgervisie "Hengelo, wij zitten op goud" is voor ons het vertrekpunt. Centrale thema's zijn "groen", "sfeer" en "markt".

Wij bouwen de komende periode verder aan wat al in gang is gezet. Het gaat daarbij niet om grootschalige nieuwe investeringen. Het realiseren van de quick wins uit de burgervisie, de ontwikkelingsvisie binnenstad en andere snel te benutten kansen pakken wij in goed overleg met de belanghebbenden en de rest van de samenleving op.

Evenementen en activiteiten

Voor de aantrekkelijkheid van Hengelo vinden wij een aansprekend aanbod van evenementen van belang. Wij willen dat evenementen op elkaar zijn afgestemd en door de spelers in de binnenstad gezamenlijk worden georganiseerd. Het voor dit jaar geplande evenement op de markt waarbij het Rabotheater, de Horeca en VVV/Stadspromotie zijn betrokken, vinden wij een goed voorbeeld. Wij willen ons industrieel erfgoed zichtbaar maken en gebruiken als visitekaartje voor onze stad bijvoorbeeld in de vorm van een route of arrangement waarin het industriële erfgoed centraal staat.

Ondernemen in de binnenstad

Wij vinden een goede verhouding met de binnenstadsondernemers essentieel voor een aantrekkelijke binnenstad.

De gebiedsontwikkeling Lange Wemen, Blokkercomplex en de Lambertushof/Wetstraatkwartier vormen voor ons belangrijke dragers voor de ontwikkeling van de binnenstad.

Lange Wemen

Het plan Lange Wemen is ontwikkeld om de binnenstadstructuur en de samenhang daarin te versterken en de openbare ruimte en de gebouwde omgeving een forse kwaliteitsimpuls te geven.

Onderdelen daarvan zijn o.a.:

- de realisatie van het horecaplein;
- een nieuw winkelcentrum;
- een nieuw stadskantoor;
- een nieuwe plek voor activiteitencentrum Bij de Toren;
- bijzondere woonmilieus in combinatie met het zichtbaar maken van de Drienerbeek.

Wij gaan door met de gebiedsontwikkeling Lange Wemen. Voorwaarde is dat de risico's die voor rekening van de gemeente komen ongewijzigd zijn ten opzichte van het raadsbesluit van november 2009. Wij houden – ook bij eventueel uit te werken alternatieve plannen – vast aan de door de raad vastgestelde Nota van Uitgangspunten, met bijbehorend kwaliteitsniveau, samenhang en structuurversterking. Het vastgestelde maximale financiële kader blijft daarbij een harde grens.

Voor de fases 1 en 2 zal, als de raad opnieuw positief hierover besluit, een nieuwe planning worden opgesteld. Bij de afwegingen over de 3^e fase speelt ook de geactualiseerde detailhandelsvisie een rol.

- **Wij geven prioriteit aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad**
- **Wij willen samenhang tussen de evenementen en samenwerking tussen partijen in de binnenstad**
- **Wij actualiseren de detailhandelstructuurvisie en de horecavisie.**
- **Wij gaan – bij ongewijzigde gemeentelijke risico's - door met de gebiedsontwikkeling Lange Wemen**

Concrete acties

- *Ontwikkelen erfgoedroute in Hengelo waarbij het industrieel erfgoed centraal staat*
- *Wij gaan ons industriële erfgoed in de openbare ruimte op speelse en kunstzinnige wijze verbeelden*

Hoofdstuk 5 Hoe gaan wij het doen

Gezonde financiële huishouding

Bij het financieel beleid hanteren wij een sluitende meerjarenbegroting als uitgangspunt. Hengelo heeft daarin een lange traditie. Het zal niet eenvoudig zijn de begroting sluitend te houden. De economische crisis heeft grote -financieel negatieve- gevolgen voor de rijksbegroting. In het voorjaar 2010 hebben op rijksniveau twintig werkgroepen van ambtenaren en externe deskundigen vergaande besparingsopties op gepresenteerd. Welke consequenties deze voorstellen hebben wordt pas helder na de landelijke verkiezingen. Dat deze maatregelen van grote betekenis zijn voor burgers en gemeenten is duidelijk. Daarom houden wij voorlopig rekening met een bezuinigingsopgave van structureel € 5.000.000,- in 2011 en nog eens extra € 10.000.000 structureel in 2012. Wij passen deze cijfers aan op het moment dat vanuit het rijk meer duidelijkheid komt.

De bezuinigingsopgave heeft invloed op de rol van onze gemeente. Het is onvermijdelijk dat wij bepalen wat onze kerntaken zijn en keuzes maken in wat wij doen en hoe wij het doen. Hierbij kijken wij uiteraard naar de bijbehorende personele en organisatorische consequenties. Wij benutten de kansen van het natuurlijk (leeftijdgebonden) verloop dat in de komende jaren gaat optreden. Wij staan voor een kritische analyse van het huidige uitgavenpatroon en een zoektocht naar bezuinigingsmogelijkheden. Daarbij kijken wij nadrukkelijk of door innovatie gemeentelijke taken en activiteiten anders kunnen worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld door zaken samen met of door anderen te laten uitvoeren. Ook hier geldt dat wij kijken naar de kracht van de Hengelose samenleving en Hengelose organisaties. Kortom, wij nemen het totale beleid van de gemeente Hengelo en de uitvoering ervan onder de loep: herontwerp van bestaand beleid en uitvoering (en geen kaasschaaf). Bij deze grote bezuinigingsopgave vinden wij het gepast terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkeling.

Hengelo is een sociale stad. Dat willen wij zo houden. Dat betekent dat wij bij het zoeken naar bezuinigingen eerder naar fysiek dan naar sociaal zullen kijken. Het belangrijkste is echter dat wij een goede balans vinden tussen maatregelen in de fysieke en de sociale sfeer. Wij dringen overlap in activiteiten van organisaties en instanties die in de wijken actief zijn terug als daar gemeentelijke uitgaven mee gemoeid zijn. Daarnaast kijken wij naar onze eigen organisatie en mogelijke opbrengsten van (regionale) samenwerking. Ook nemen wij de (samenwerking met en tussen) gesubsidieerde instellingen onder de loep. Daarbij gaan wij uit van maatwerk, ook hier willen wij liever niet de kaasschaaf gebruiken, maar heldere keuzes maken. Armoedebeleid en individuele sociale voorzieningen nemen wij in ogenschouw als andere heroverwegingsopties niet leiden tot een sluitend meerjarenperspectief.

Wij willen dat de voorstellen voor herontwerp van beleid en uitvoering toekomstbestendig zijn. Daarom toetsen wij de voorstellen aan de demografische ontwikkelingen.

Ons uitgangspunt is dat de totale gemeentelijke lasten voor de Hengelose burger niet stijgen, behalve dan met een inflatiecorrectie. Als het echt niet anders kan accepteren wij tijdelijke maatregelen om de begroting sluitend te maken.

Proces

Voor het zomerreces bespreken wij het totale palet van mogelijkheden voor innovatie en bezuinigingen als een "menukaart" met de raad. Wij staan voor een gezamenlijke verantwoordelijkheid en daarom kiezen wij voor een interactief proces met de raad. In het proces creëren wij ruimte om vanuit de raad te reageren op de gepresenteerde analyse en om voorkeuren uit te spreken voor mogelijke maatregelen. Deze voorkeuren nemen wij mee bij de voorbereiding van de voorstellen in de beleidsbegroting 2011.

De periode tussen presentatie van de maatregelen (juni) en de besluitvorming (november) gebruiken wij ook voor overleg met onze partners in de stad.

- **Wij willen een sluitende begroting**
- **Wij zetten in op een innovatief pakket van bezuinigingsmaatregelen en sluiten op voorhand geen enkele maatregel uit. Wel gaat voor ons fysiek bezuinigen boven sociaal bezuinigen**
- **Wij willen een interactief proces met de raad rondom de bezuinigingsmaatregelen**

Investeren in de wijken: Algemene Reserve Investerings

Wij gebruiken de Algemene Reserve voor Investerings (ARI) nadrukkelijk als een afwegingsinstrument. Binnen ARI vinden wij de balans tussen investeren in de wijken en investeren op stedelijk niveau.

- **ARI wordt ingezet voor investeringen in wijken en in de stad**

Grondbedrijf

De ontwikkelingen in het grondbedrijf zijn vanwege de oplopende boekwaarde een punt van grote zorg. Wij willen, rekening houdend met ontwikkelingen in bevolkingssamenstelling, economie en woningmarkt, een diepgaande analyse naar de stand van het grondbedrijf, gebaseerd op een gedegen inzicht in alle gemeentelijke objecten en een risicoanalyse van alle grondexploitaties. Op basis van een dergelijke analyse nemen wij maatregelen om het grondbedrijf financieel gezond te krijgen, bijvoorbeeld door splitsen van complexen, afwaarderen etc.

- **Wij willen een financieel gezond grondbedrijf**

Organisatie

Wij staan voor een efficiënte uitvoering van de taken. Met de eigen bedrijfsvoering wil Hengelo een inspirerend, duurzaam voorbeeld geven aan ondernemingen en burgers in de stad.

In algemene zin staat de rechtstreekse en adequate dienstverlening aan de burgers en bedrijven niet ter discussie. Taken die samenhangen met de groei van de stad brengen wij in overeenstemming met de verwachte ontwikkelingen. Wij zien mogelijkheden in verdere deregulering van beleid en regelinstrumentarium.

Inhuur van personeel is voor ons alleen acceptabel als er, intern en binnen de Netwerkstad, geen andere oplossing is.

Wij zien perspectief in samenwerking zowel met partners in de stad als met andere gemeenten in Twente. Samenwerking is voor ons geen doel op zich maar moet nadrukkelijk bijdragen aan kostenverlaging en kwaliteitsverbetering en/of versterking van het toekomstperspectief.

Binnen deze randvoorwaarden verwachten wij dat de directie actief de samenwerking zoekt.

- **Wij zijn voor deregulering**

Tot slot

Met dit coalitieakkoord geven wij met kracht richting aan de toekomst van Hengelo en haar inwoners. Die richting kleuren wij verder in samenspraak met de stad in. Wij hebben de uitdagingen van de komende jaren vertaald in oplossingsrichtingen en heldere doelstellingen. Wij vertalen deze de komende maanden in concrete acties die wij neerleggen in de begroting 2011.

Het is een ambitieus akkoord, dat wij met beide benen op de grond geschreven hebben. Wij beseffen terdege dat er moeilijke tijden op ons afkomen, maar willen deze met ambitie tegemoet treden.

Ons uiteindelijke doel is een verbindende gemeente waarin alle inwoners en bedrijven meetellen, maar zeker ook meedoen. Een gemeente die werkt in samenspraak met haar inwoners en partners en op die manier haar eigen toekomst vorm geeft.

Wij hebben er zin in. Wij gaan aan de slag.

Portefeuilleverdeling

Portefeuille	
1 Frank Kerckhaert	<ul style="list-style-type: none">▪ Burger en Bestuur▪ Dienstverlening▪ Internationaal▪ Veiligheid▪ Openbare orde▪ Bestuurlijke samenwerking
2 Jan Bron	<ul style="list-style-type: none">▪ Volkshuisvesting▪ Ruimtelijke ordening▪ Verkeer en Vervoer▪ 1ste loco-burgemeester <ul style="list-style-type: none">▪ Gebiedsprogramma: Berflo Es incl. Hart van Zuid
3 Mariska ten Heuw	<ul style="list-style-type: none">▪ Inburgering, Educatie en re-integratie▪ Sociale zaken▪ Werk (arbeidsmarkt)▪ Economie
4 Janneke Oude Alink	<ul style="list-style-type: none">▪ Zorg▪ Gezondheid▪ Jeugd▪ Duurzaamheid▪ Milieu▪ Beheer (groen, grijs en blauw)
5 Erik Lievers	<ul style="list-style-type: none">▪ Welzijn▪ Onderwijs▪ Sport en recreatie▪ Accommodaties▪ Handhaving▪ ICT▪ Personeel en Organisatie
6 Wieger Mulder	<ul style="list-style-type: none">▪ Cultuur▪ Financiën▪ Belastingen▪ Grondzaken <ul style="list-style-type: none">▪ Gebiedsprogramma: Binnenstad

*= Vergunningverlening en handhaving gesplitst tussen de portefeuilles 2 en 5